

SYNAKSARION NIEDZIELI ŚWIĘTEJ PIĘCDZIESIĄTNICY

Stichosy:

Ducha w postaci ognistej apostołom
daje Chrystus w tchnieniu gwałtownym,
rybakom został w wielkim dniu Duch Boży wylany.

Dzisiaj, w ósmą niedzielę po święcie Paschy, świętujemy Świętą Pięćdziesiątnicę. Święto to przejęliśmy ze świętych ksiąg Żydów¹. Jak bowiem oni świętują u siebie Pięćdziesiątnicę, pamiętając o liczbie siedem, i dlatego jeszcze, iż oni, spędziwszy na pustyni pięćdziesiąt dni po sprawowaniu Paschy, przyjęli Prawo², tak i my, świętując pięćdziesiąt dni po święcie Paschy, przyjmujemy Ducha Świętego, który ustanawia Prawo kierujące ku wszelkiej prawdzie i dobrze uspasabiając do tego, co przyjemne Bogu.

Należy wiedzieć, że Żydzi mieli trzy święta: Paschę³, Pięćdziesiątnicę i Święto Stawiania Namiotów⁴. Paschę sprawowali na wspomnienie przejścia przez Morze Czerwone⁵ – słowo „Pascha” znaczy bowiem w tłumaczeniu „przejście” – a wskazywało to święto na nasze przejście z ciemności grzechu i powrót do raj. Pięćdziesiątnica była świętowana przez Żydów na wspomnienie ich tułaczki w pustyni⁶, tego, jak przez liczne smutki byli oni wprowadzeni do Ziemi Obiecanej, bowiem wtedy rozkoszowali się owocami, chlebem i winem. Okazywało ono także nasze nieszczęścia z powodu niewiedzy i wchodzenie do Kościoła, gdyż wtedy przyjmujemy Ciało i Krew Władcy. Jedni mówią, że Pięćdziesiątnicę świętowano u Żydów z tego właśnie powodu, a inni, że ku czci tych pięćdziesięciu dni, kiedy to Mojżesz pościł, przyjąwszy po upływie tych

¹ Pięćdziesiątnica, Święto Tygodni (hbr. *Szawuot*), była jednym z trzech głównych świąt żydowskich, podczas którego wszyscy mężczyźni byli zobowiązani złożyć Bogu ofiarę. Święto rozpoczynało się uroczystym wspomnieniem nadania Prawa na Górze Synaj po wyjściu Izraela z niewoli Egipskiej. To była uroczystość, na którą ludzie mieli obowiązek przynosić pierwsze plony żniw jako ofiary dla Boga w dziękczynieniu za Jego hojność.

² Wj 19,1.

³ Pascha (hbr. *Pesach* – przejście), święto żydowskie, obchodzone na pamiątkę wyzwolenia Izraelitów z niewoli egipskiej. W Izraelu trwa 7 dni, a w diasporze – 8 dni, poczynając od 14 dnia miesiąca nisan. Pierwszy wieczór Paschy, zwany wieczorem sederowym, jest najbardziej uroczystym momentem życia żydowskiego. Spożywa się wtedy w gronie rodziny uroczystą wieczerzę, podczas której czytana jest Hagada opowiadająca o wyjściu z Egiptu.

⁴ Sukkot, Święto Szałasów (Namiotów), zwane też Kuczki, żydowskie święto rozpoczynające się pięć dni po święcie Jom Kippur (Dzień Pojednania), a dwa tygodnie po rozpoczęciu roku. Święto należy do świąt radosnych i upamiętnia mieszkanie w szałasach i namiotach (hbr. *sukka* – szałas) podczas wyjścia z Egiptu i wędrówki do Kanaanu.

⁵ Wj 13,17-14,31.

⁶ Lb 14,32.

dni od Boga napisane Prawo⁷. Wspominając przy tym składanie ofiar cielcowi i inne, wszystko to, co dokonał Mojżesz wstępując na górę i zstępując z niej, inni jeszcze zakładali, że Pięćdziesiątnica została zamyślona przez Żydów, jak już powiedziano, ze względu na godność liczby siedem, bowiem pomnożona przez samą siebie daje ona pięćdziesiąt przy jednym brakującym dniu. Jednak godność liczby pięćdziesiąt odnosi się nie tylko do dni, ale także do lat, z których tworzy ona u nich jubileusz, bowiem ma miejsce po siedmiokrotnym pomnożeniu siedmiu lat, gdy pozostawiają ziemię niezasiałą i zwierzętom dają odpocząć, i kupionych niewolników wypuszczają na wolność⁸.

Trzecie święto – Postawienia Namiotów – ma miejsce po zebraniu plonów, to jest pięć miesięcy po święcie Paschy. Było sprawowane na pamiątkę tego dnia, kiedy Mojżesz po raz pierwszy rozbił Namiot, który zobaczył na obłoku na Górze Synaj⁹ i później zbudowany został przez mistrza Besaleela¹⁰. Oni sprawowali to święto ustawiając namioty, żyjąc na polach, dziękując Bogu i zbierając sobie plony swoich trudów na roli. Niektórzy uważają, że mając na uwadze to święto, Dawid dał swoim psalmom tytuł „O tłoczniach”¹¹. Było ono praobrazem naszego powstania z martwych, gdy wraz z rozpadem i odrodzeniem naszych cielesnych namiotów, będziemy rozkoszować się owocami naszych trudów, świętując w wiecznych przybytkach.

Należy wiedzieć, że Duch Święty zstąpił na uczniów przy nadejściu dnia Pięćdziesiątnicy. Ponieważ święci ojcowie rozdzielili święta ze względu na majestat Świętego i Życiodajnego Ducha, bowiem On jest jednym ze Świętej Życiodajnej Trójcy, to i my o tym, jak Duch Święty zstąpił, opowiemy jutro.

Chryste Boże, dla wstawiennictwa świętych apostołów zmiłuj się nad nami. Amen.

⁷ Wj 27,28.

⁸ Pwp 31,10.

⁹ Wj 33,7-10.

¹⁰ Besaleel (?-?), syn Uriego, syna Chura z pokolenia Judy. Zdolny rzemieślnik odpowiedzialny za wykonanie Arki Przymierza i Namiotu Spotkania, gdy Izraelici byli na pustyni (Wj 35,30-38,20).

¹¹ Psalm 8, 80 i 83.